

URŠKA IN TOMAŽ DRAŽ

*Ko oblačila
postanejo
umetnost*

Ob pogledu na oblačila Pletilnega studia Draž sem za hip pomislila na galerijsko razstavo katerega od svetovno znanih slikarjev. Živopisani kosi oblačil v prelivajočih se odtenkih narave so vsekakor izdelki, ki asociirajo na luskinasto kožo rib, kuščarjev, kač in nekaterih drugih eksotičnih živih bitij. Oblačilom nenavadnih krojev, vzorcev in barv, ob katerih se še posebej damam cedijo sline, sta Urška in Tomaž vdahnila življenje. Tokrat smo med vztrajnim bojem s sukancem in šivalnim strojem zmotili modno oblikovalko Urško, ki je med drugim tudi izvrsten model za svoje kreacije. V pletilnem studiu, ki ga vodita brat in sestra, vsako stranko obravnavajo kraljevsko in se zanjo maksimalno potrudijo. Se še vedno sprašujete, od kod zadovoljni nasmeški njihovih kupcev?

Če upoštevamo znan pregovor, je za uspeh čez noč potrebnih petnajst let trdega dela. Kakšna pa je zgodba o uspehu Pletilnega studia Draž?

Že od petega leta starosti sem, tudi na pobudo mame, kar naprej eksperimentirala s šivanjem in plete-

njem, pri čemer sem pogosto lomila šivanke na maminem šivalnem stroju. V srednji šoli sem veliko šivala zase. Ljudje so naša oblačila sčasoma opazili in jih želeli imeti tudi sami. Dobivali smo vse več naročil. Kasneje se nama je z mamo pri delu pridružil še brat Tomaž, ki je takrat študiral elektrotehniko, sama pa sem zaključevala gimnazijo. Nadaljevala sem s študijem oblikovanja v Ljubljani, kjer sva z bratom tudi ostala. Tomaž je sčasoma s študijem prekinil in od takrat se oba posvečava le še pletenju. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da delamo že štirinajst let. Prvi dve leti smo praktično živitarili, ker nismo ničesar prodali. Na srečo sva bila takrat oba s Tomažem še študenta in sva imela manjše potrebe kot trenutno.

Strast do pletenja je torej sčasoma iz konjička prerasla v profesionalno delo. Nič od tega ni bilo pla-

nirano. Ljubezen do dela in eksperimentiranja nas je pač privedla do situacije, kakršna je danes.

Glede na to, da proizvajate prestižna modna oblačila z umetniško vrednostjo, me zanima, kdo si jih pravzaprav lahko privoščiti?

Delamo maturantske, poročne obleke in obleke za vsak dan, ki jih večinoma kupujejo ljudje, ki imajo malo več denarja, ali pa tisti, ki za oblačilo pač privarčujejo. Cena se giblje nekje od 45 pa do 200 tisoč in slednjih je znatno manj.

Na ljubljanskih ulicah je opazi-

**ti kar nekaj modnih privržen-
cev v vaših kreacijah.**

Ja, veliko jih je. Nosijo jih ljudje različnih profilov, stari od tri pa do osemdeset let. Naš cilj ni delati kreacije za specifične ciljne skupine, ker bi v tem primeru pozabili na izdelke, ki bi posledično izgledali podobno kot tisti iz industrijske proizvodnje. Dokler delamo oblačila, ki jih drugje ni možno kupiti, bomo vedno imeli stranke. Pogoj je le, da so kreacije lepe. V našem studiu delamo uporabno umetnost, oblačila, ki se nosijo, perejo in se na človeku obnašajo tako, kot je treba. Po drugi strani pa je to najtežje, ker moramo biti sočasno

pozorni na toliko stvari, hkrati pa izdelke še prodati. Vsekakor ni lahko.

Podobno kot v nekaterih drugih panogah je tudi v modni industriji prisoten "beg možganov". Nekateri slovenski kreatorji se skušajo uveljaviti v tujini, medtem ko so mnogi, ki ustvarjajo doma, nezadovoljni ...

Ko sem dobila štipendijo od britanske ambasade, sem šla tudi sama za tri mesece v tujino, vendar pa sem se tam počutila popolnoma nekoristno. Ko si v nekem okolju, si pač ustvariš delovne pogoje, pri čemer ni pomembno, ali delaš za Angleže ali pa za Slovence. Zame je vsaka stranka kraljica in sem se pripravljena za njeno zadovoljstvo maksimalno potruditi. Je pa res, da se zelo dobro sliši, če delaš za tujce. Ko sem bila pred pol leta v New Yorku, kjer sem nosila pleten plašček, so me v prestižnih dizajnerskih trgovinah ustavljali ljudje in spraševali, kje sem ga dobila. Na podlagi takih in podobnih pripetljajev sem prepričana, da bi lahko z našimi izdelki prodrli tudi v tujino. Je pa res, da že sedaj komaj dohajamo z naročili in bi se morali v prime-

ru širjenja vprašati, koga bi dodatno najeli. Gre za prednosti in pomanjkljivosti širjenja.

V vaših kreacijah je zaznati veliko eksperimentiranja z vzorci in barvami. Kako pride te do tako univerzalnih oblačil?

Novi vzorčki nastanejo, če veliko delaš. V našem studiu delamo kot mravlje in pač preizkušamo različne vzorce. Pri eksperimentiranju začutimo, kaj je dobro in kaj ni.

Vaši izdelki so privlačni tudi zaradi fantastične simbioze barv ...

To je pa zaradi kilometrine. Za določene barve na začetku niti ne pomisliš, da bi jih kombiniral, kasneje pa vse bolj zaupaš svoji intuiciji. Navdih za barve pa dobimo tudi iz narave, kjer že na enem majhnem hrošču najdeš vso možno paletto barv. Pri kombiniranju barv si pomagamo z enciklopedijami rib, kač, ptič in žuželk, ki jih hranimo v trgovini.

Na letošnji prireditvi Modne Jane Naj stil 2004, na kateri ste sodelovali tudi vi, je bilo opaziti kar nekaj modnih

umetnin različnih blagovnih znamk. Ob tem sem se ves čas spraševala, zakaj več teh kreacij ne vidimo na cesti.

Morda zato, ker so premalo "nosiljeve" ali pa jih ljudje še niso odkrili.

Katero oblačilo je po vašem mnenju uporabno?

Oblačilo mora biti udobno, pralno in tako, da nas ne razgali preveč, skratka, za vse prilagodnosti. Ja imam strašno rada posebna oblačila, vendar pa jih ne bom nosila vsak dan, če bom imela razgaljen hrbet in razgled na eno dojko. Pri izdelavi oblačil se zelo zavedam potreb žensk, ki so drugačne od moških. Moški bi najraje videli svojo žensko napol nago, ženske pa se v nasprotju s tem želijo v oblekah počutiti udobno in varno. To ne pomeni, da so v obleki zakrite in neprivlačne. Prav nasprotno, tudi v bolj udobnih oblačilih lahko izgledajo seksi. Za kreiranje ženskih oblačil je treba poznati veliko dejavnikov. Sama sem pri teh stvareh praktična in udobje postavljam na prvo mesto.

Kakšne pa so perspektive mladih modnih oblikovalcev, ki šele stopajo na trnovo pot slovenskega tržišča?

Če so dovolj pogumni, pridni in dobri, lahko uspejo. Prostora je premalo za tiste, ki niso dovolj drzni, da bi s pomočjo izdelkov izrazili svojo osebnost. Žal se vsak ne zaveda, da je treba v uspeh vložiti zelo veliko truda, dela in raziskovanja.

Maja Novak
Fotografije: Aljoša Kravanja
in Aleksandra Vajd